

تاثیر جیره فلاشینگ حاوی مکمل‌های مختلف پروتئینی بر غلظت هورمون‌های مرتبط با تولیدمثل و عملکرد تولیدمثلی گوسفند قزل

آصف احمدفاضل^۱، حسین دقیق کیا^۲، علی حسین خانی^۲، غلامعلی مقدم^۲، صادق علیجانی^۲

^۱دانشجوی کارشناسی ارشد فیزیولوژی دام گروه علوم دامی دانشگاه تبریز؛

^۲اعضای هیئت علمی گروه علوم دامی دانشگاه تبریز

*نویسنده مسئول: daghighkia@tabrizu.ac.ir

چکیده

هدف از انجام این آزمایش ارزیابی تاثیر استفاده از مکمل‌های مختلف پروتئینی با تجزیه پذیری متفاوت در جیره فلاشینگ بر هورمون‌ها و عملکرد تولیدمثلی گوسفند قزل می باشد. بدین منظور ۴۸ راس گوسفند قزل در ۴ تیمار به مدت ۴۲ روز در قالب طرح کامل تصادفی مورد استفاده قرار گرفت. گروه‌های آزمایشی مشتمل بر: (۱) اوره (۲) کنجاله گلوتن ذرت (۳) کنجاله سویا (۴) دانه جو به عنوان شاهد بودند. تمام جیره‌ها از نظر انرژی قابل متابولیسم و پروتئین خام وضعیت مشابهی داشتند. برای همزمان سازی، گوسفندان به مدت ۱۴ روز سیدرگذاری شدند حیوانات ۴۸ ساعت پس از سیدر برداری تلقیح شدند. غلظت هورمون انسولین ۲۴ ساعت قبل از سیدربرداری در تیمارهای مکمل پروتئینی نسبت به گروه شاهد تفاوت معنی داری داشت ($P < 0.05$) اما در مراحل دیگر تفاوت معنی داری مشاهده نشد. مقدار پروژسترون در گروه‌های تیمار پروتئین نسبت به شاهد بیشتر بود اما تفاوت معنی داری وجود نداشت. غلظت استروژن سرم در بین تیمارها تفاوت معنی داری نداشت. وزن تولدبره زایی، نرخ بره زایی و تعداد نتاج در تیمار کنجاله گلوتن ذرت نسبت به تیمارهای دیگرافزایش یافت ($P < 0.05$).
واژه‌های کلیدی: عملکرد تولیدمثلی - گوسفند قزل - مکمل پروتئینی - هورمون‌های تولیدمثلی.

مقدمه

بازده تولیدمثلی نقش مهمی در تعیین میزان سود سیستم تولیدی حیوانات دارد. گوسفند قزل به منظور تولید پشم، شیر و بخصوص گوشت پرورش داده می‌شود. تغذیه بطور مستقیم و از طریق تامین مواد مغذی خاص فرآیندهایی نظیر توسعه اووسیت‌ها، تخمک گذاری، بقای جنین واستقرار آبستنی، بطور غیرمستقیم و از طریق تاثیر روی هورمون‌ها و متابولیت‌های خونی روی باروری اثر می گذارد (۷). افزایش سطح تغذیه محور هیپوتالاموس-هیپوفیز-گنادی راتحت تاثیر قرار داده و در نتیجه ترشح گنادوتروپین‌ها، پروژسترون، استروژن، انسولین و هورمون رشد و نیز نرخ تخمک گذاری و کیفیت تخمک را متاثر می سازد (۸). افزایش پروتئین و انرژی جیره قبل و بعد از جفت‌گیری باعث افزایش نرخ تخمک‌گذاری و بهبود باروری می‌شود (۹). کروکر و همکاران (۱۹۷۹) و کایم و همکاران (۱۹۸۳)، گزارش کردند که استفاده از پروتئین با کیفیت متفاوت بوسیله راههای مختلف باروری و تخمک‌گذاری را متاثر می‌سازد. تحقیقات دیگری نشان داد که استفاده از پروتئین غیر قابل تجزیه در شکمبه نه تنها وزن بدن بلکه نرخ تخمک‌ریزی را نیز بهبود می‌بخشد (۴). الحبوبی و همکاران (۱۹۹۹) با تحقیق روی گوسفند آوایی نشان دادند که گوسفندان تغذیه شده با کنجاله پنبه دانه و بلوکهای حاوی اوره، نرخ باروری، آبستنی، بره زایی و دوقلو زایی بالایی داشتند. نوع، سطح و زمان تامین پروتئین می‌تواند تاثیر مهمی بر بازده تولیدمثل داشته باشد زیرا مواد مغذی لازم برای اپتیمم کردن رشد فولیکول ممکن است با مواد لازم برای توسعه جنین کاملاً متفاوت باشد (۶). در این آزمایش منابع مختلف پروتئینی با تجزیه پذیری متفاوت، در جیره فلاشینگ به کار بردیم.

مواد و روش‌ها